

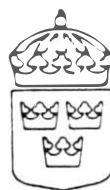
Motion till riksdagen

1989/90:Jo63

av Carl G Nilsson och Ingvar Eriksson (båda m)

med anledning av prop. 1989/90:146

Livsmedelspolitiken

Mot.
1989/90
Jo63-67

Vallfröodlingen

Odlingsgrenen omfattar ca 10 000 ha/år och uppmärksammas inte vare sig i LAG-rapporten eller aktuell proposition. Föreslagna ändringar beträffande jordbrukspolitiken med bl.a. upphört prisregleringssystem skulle dock få allvarliga konsekvenser för svensk vallfröodling. Denna har kunnat upprätthållas och styras till en omfattning som motsvarar landets behov av klöver- och gräsutsäden med en särskild stödordning. Genom riksdagsbeslut 1968 tillkom stödorganet Vallfrönämnden som en särskild sektor inom Sveriges Oljeväxtintressenter. Funktionen utvärderades under 1970-talet, vilket 1978 föranledde ytterligare ett riksdagsbeslut. Också detta fastslog angelägenheten av en balanserad inhemsk fröutsädesproduktion. Nuvarande verksamhet grundas på två riksdagsbeslut och sker efter samma riktlinjer som de ursprungliga. Odlingsstödet finansieras i dag genom dels överföring av 10 milj. kr. per år från jordbruket tillförda samlade regleringsmedel, dels 1 milj. kr. per år i form av handelsgödselavgiftsmedel. I ett läge utan tillgång till regleringsmedel skulle nuvarande stödordning inte fungera.

Stödordningens funktion och betydelse

Bakom riksdagsbeslut och stödordningens tillkomst låg flera motiv. Man framhöll vikten av en inhemsk försörjning beträffande utsäden av klimatanpassade sorter för både grovfoderproduktion och grönytor. En upphörd svensk fröproduktion som är av specialodlingskaraktär framhölls som äventyrligt från beredskapssynpunkt och skulle också på sikt föranleda ett minskat växtförädlingsintresse för Sveriges speciella behov. Att två- och treåriga förvallar i bygder med intensiv växtodling genom marktäckning och växtföljds-effekter är positiva från miljösynpunkt var ytterligare motiv som väger minst lika tungt nu som i slutet av 1960-talet.

Stödberättigad vallfröodling sker på kontrakt med olika utsädesföretag men enligt gemensamma och likalydande bestämmelser. Skördeåret fastställs gällande fröpriser genom direkta förhandlingar mellan odlarnas och firmornas organisationer. Avgörande här är aktuellt marknadsläge såväl inom landet som internationellt. Egentligt gränsskydd saknas och kan inte förekomma på grund av tidigare GATT-överenskommelser. Därför får

världsmarknaden totalt genomslag beträffande odlarpriserna på flertalet fröslag. Konkurrensen från utlandsodlingen skärps ytterligare genom den stödordning som EGs förordlare kommer i åtnjutande av.

Mot. 1989/90
Jo63

Vallfrönämnden har hittills fungerat som samlande och betydelsefullt organ för i branschen involverade. Genom framförhållning beträffande arealutveckling och flexibilitet vad gäller stödsatserna har den lyckats att upprätthålla en fröproduktion i god balans med inhemsk konsumtion. Års- och fröslagsvis fastställda stöd till odlarna kan utgå som pristillägg per kg och/eller arealbidrag. Kostnaderna har i genomsnitt för hela fröarealen under de senaste sju åren varierat mellan 885 och 1 740 kronor per ha. Detta att jämföra med bl.a. EGs mindre flexibla stödsystem som för dansk fröodling nu innebär en subsidie om i genomsnitt ca 2 500 Dkr per ha. Den svenska stödordningen för vallfrö utgör exempel på ett inom GATT-avtalsramen accepterat system.

Ett enligt propositionen slopat prisregleringssystem skulle ställa vallfröodlingen utan ekonomiska stödresurser samtidigt som ett slags gränsskydd upprätthålls för med vallfröodlingen konkurrerande vegetabilieproduktion.

Enligt vår uppfattning bör motiven för en inhemsk försörjning av klöver- och gräsutsäden vara minst lika starka nu som riksdagsmajoriteternas 1968 och 1978. Vid ett eventuellt ändrat läge enligt propositionen måste vallfröodlingen uppmärksammas. Skall produktionsgrenen kunna upprätthållas utan gränsskydd och i balanserad form krävs dels ett samlande centralt branschorgan, dels tillförsel av särskilda stödmedel exempelvis i form av budgetmedel.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett centralt branschorgan för fröproduktionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd för fortsatt upprätthållen inhemsk fröutsädesproduktion.

Stockholm den 8 maj 1990

Carl G Nilsson (m)

Ingvar Eriksson (m)